

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه: وثوقی منش درویش عباس ۱۳۳۴
عنوان و نام پدیدآورنده:
ضرب المثل های محقق وثوقی منش درویش عباس
مشخصات نشر: خرم درویش ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۸۰ ص ۱۷۱ و ۱ س م: جدول
وضعیت فهرست نویسی: فیا
عنوان دیگر: مثل و تمثیل
موضوع: ضرب المثل های، مجموعه
موضوع: ضرب المثل های لری
موضوع: ضرب المثل های ایرانی
رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ض ۲ و ۳۲۸۴ pir
رده بندی دیویی: ۹۰۹/۳۹۸
شماره مدرک: ۴۰۲۵۵۶۲

ضرب المثلهاي محلي (مثل و تمثيل)

انتشارات خرم دژ

گردآوری و تألیف: درویش عباس وثوقی منش
(درویش)

ناشر: انتشارات خرم دژ

مستوفی جغرافی:

چاپخانه:

شمارگان: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: زمستان ۱۳۹۴

شابك ۵-۲-۹۵۴۰۵-۶۰-۹۷۸

بهاء: ۴۵۰۰ تومان

مرکز پخش سراسري: همراه ۹۸۵۷۹۵۶۰۶

(حق چاپ محفوظ و متعلق به گردآورنده است)

فهرست مطالب و عناوین کتاب

مقدمه ۳

اضرب المثل های محلی ۱۱

پیشگفتار

گروهی از مردمان که با نظام و سنن و آداب و قوانین خاصی در نزدیک هم زیست گاه دارند باید زندگی دسته جمعی داشته باشند ، تا بتوانند یک جامعه ای سالم و به دور از هیا هو داشته باشند. در زندگی دسته جمعی مردم یک نوع تنوع آب و هوایی ، زمینهای بایر و دایره مکان مشترک دارند. اما همین نوع زندگی را موریانه ، زنبور عسل، مورچه ، درختان ، وگله های جانداران تشکیل میدهند. فرق انسان با این گونه جانداران در تحول و تطور و تکامل است ، زندگی جانداران ثابت و بدون تحول در حالی که زندگی انسانها دارای حرکت به جلو و متغیر است. زمانی که انسان زندگی اجتماعی دارد که بتواند ماهیت اجتماعی

داشته باشد، در این نوع زندگی بر حسب نیاز تقسیم کاری صورت می پذیرد ، و اندیشه ها ، ایده ها و اخلاق هایی بر ملتها حکومت میکند که باعث وحدت ، انسجام ، اتحاد و یگانگی و یک پارچه گی مردم آن جماعت باشد. اینگونه جوامع بر اثر نیاز تحت نفوذ یک سلسله عقاید و ایده ها ادغام می شوند. باعث به وجود آوردن یک زندگی غوطه و در مشترک می گردند.

رابطه اصلی زندگی انسانی هم راه با نیاز مشترک اجتماعی آن چنان مردم یک شهر یا یک کشور را به هم گره میزند که باعث وحدت و یک پارچه گی آنها می شود . و می توان این گونه زندگی را در حکم مسافران یک قطار و یا یک کشتی نامید که در بروز خطر رسیدن به مقصد و باز ماندن از آن سر نوشت یکسانی دارند. انسان اجتماعی آفریده نشده است ، بلکه اولاً به حکم عقل فطری و قدرت حسابگری به تجربه و تحت تاثیر جبر بیرونی مجبور به تحمیل و محملیت زندگی اجتماعی شده است. پس سه عامل به زندگی اجتماعی و رسیدن از جزئ به کل انسان را وادار به زندگی اجتماعی نموده است ۱- نیروی عقلانی و محاسبات انسانی ۲- طبیعت درونی ۳- اوامر بیرونی و خارج از وجود انسان و جوامع بشری در حالی که از وحدت بر

خوردار است در داخل خود به دسته های مختلفی تقسیم می شود که امکان دارد با یکدیگر تضاد و یا همبستگی داشته باشند.

می توان گفت جوامع یا یک قطبی و یا دو قطبی هستند. قطب سومی وجود ندارد. مثلاً در یک نظامی که بوسیله قبایل خشن که اراده و شجاعت دارند تأسیس می شود، این نوع حکومتها به طبیعت خود منجر به اریستوکراسی و اشرافیت می گردد، انحصار طلبی در حکومت اشرافی به انقلاب عامه و حکومت دمکراسی منجر می شود، هرج و مرج و بی سرپرستی و افراط در آزادی در نظامها ی دمکراسی باعث روی کار آمدن استبداد خشن بوسیله ی روحیه قبایلی می گردد.

فراموش نشود قرآن کتاب خدا می فرماید:

الرحمن علم القرآن خلق الانسان علمه
البيان

خداي مهربان قرآن را تعليم داد، انسان را آفريد و به انسان قدرت بيان داد تا به ديگران بياموزد، مجهز بودن انسان به عقل

سلیم و ابتکار است ، که می تواند قدرت آفرینندگی و ابداع داشته باشد، مظهر خلاقیت و ابداع الهی است که میل ذاتی و علاقه فطری به نو آوری دارد.

لرستان یکی از مناطق باستانی ایران است که دورانهای گذشته تمدنهای بیشماري به خود دیده است ، دژها ، باغات ، پلها ، شهرها ، روستاها همه دلیلی گویا بر این روایات است.

مردمانی که سابقه ی تاریخی کهن با هم دارند و از نعمتهای خداوند (آب ، کوه ها ، زمینهای بایر و دایر ، ...) استفاده می کنند آداب و رسوم مشترکی (مذهب ، گویشها ، عوامل زندگی و متحرک ، خود باوری ،) دارند حتی در شکل و قیافه و نوع برخورد ها شباهت های موجود است ممکن است افرادی که در یک منطقه زندگی می کنند ریشه نژادی مشترک نداشته باشند ، اما طی زمانهای متوالی و با زاد و پد های گوناگون در هم استحاله شده اند . و میراث گفت ملاک تقسیم طایفه ای حدود طبیعی جغرافیایی و املاک می باشند .

لرهای لرستان هر چه نسبت به اصالت و گذشته خود آشنا می شوند در زمینه های مختلف پژوهش و تحقیق مینمایند ، هویت و

ایرانیّت و نجات ایرانی خود را بیشتر و بهتر باز میابند.

میراث ایران گفت که لرستان پژوهی از دایره کلی تاریخ فراتر رفته و وارد سطحی ریزتر و تخصصی تر به نام آداب و سنن شده است.

لرها خود را از مردمان کهن تاریخ این سرزمین میدانند، تاریخی که انساب ما را از کاسیها، سکاها و یا پارس ها جستجو میکند، همیشه و در همه حال در صفوف مبارزه با متجاوزین ایران زمین بوده اند.

لرستان پژوهی نمونه ای برجسته از ایران شناسی میباشد و هر چه در این زمینه کار شود و کتابهای مختلف چاپ گردد لرستان شناسی و ایران شناسی تقویت و گوشه های تاریک تاریخ لرستان روشن می شود.

یکی از آداب های این مردمان زبان گویش است مردم لرستان با گویشهای لکی، لری صحبت می کنند، شمال و شمال غربی و غرب مردم به گویش لکی و جنوب و شرق و شمال شرقی به گویش لری تکلم می نمایند.

وباید بدانیم که هدف ما در این کتابچه کوچک زنده کردن گویش لری و آداب و رسوم که گذشته گان ما داشته اند، ضرب المثل های بی که به گویش لری آورده شده است طی سالیات متمادی و برگرفته از روش زندگی ملی ی ساکنان این دیار بوده است. مربوط به طایفه و تبار خاصی نیستند. نوشتار فوق هم برای تالیف کننده جالب و برای مخاطبینی که علاقه به گویش محلی خود دارند. حفظ ارزشهای محلی در هر کجای ایران همین برای ساکنان آن جذاب و برای نویسندگان کاری بس مشکل است، صرف وقت، دقت در نوشتار، هزینه زیاد، انتقاد برادران بزرگوار همه و همه درد سر خاص خود را دارند اما شوق و علاقه و عرق عشیره ای مرا بر آن داشت تا این کتابچه را به تصویر بکشانم و بتوانم با مخاطبین عزیز و گرامی مناظره ای علمی و ادبی دوستانه جهت راهنمود های آتی داشته باشم.

مردمان لرستان از لحاظ فرهنگ و هنر نقش به سزایی در کشور ایران زمین دارند، معمولاً همین ضرب المثل های محلی خود دلیلی محکم بر این گفتار هستند علاوه بر این ها داستانهای گوناگون به عنوان مثل (بی بی)، چهل سرو، شیوه های مختلف برای بیان احساسات و عواطف در غم و شادی به روشهای

منطقی و جذاب موجود است مثل که در گذشته
توسط بزرگتر ها برایمان گفته میشد،
دروغ واقع امروزه به صورت رمانهای تخیلی در
دنیا جایی برای خود باز نموده است در
حالیکه در نرستان به حیطة ی فراموشی
سپرده شده بد این گونه مسائل بمرور زمان
و با قومی تخیل و تفکر به وجود آمده اند.
با تحقیقات ب عمل آمده و مفروضات ذهنی
خود ضرب المثلهای محلی را به گویش
زیبای لری و با ترجمه فارسی تقدیم شما
میگردد امیدوارم تحمل انتقادات علمی و
سازنده شما را داشته باشم. واین اثر مورد
تفقد مخاطبین عالم و آگاه قرار گیرد.